

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scholia In Primarias Preces Imperatoris

Chokier, Jean de

Coloniae Agrippinae, 1674

XXXI. Preces an morte Cæsaris expirent

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62387)

tores insinuari curavit, quæ etiam pro insinuatis receptæ sunt: verum, priusquam contingeret alicuius præbendæ vacatio, è vivis excessit Cæsar Matthias Preces ejusmodi concedens, idque Martij die 20, Anni 1619, Paulo post, hoc est, in Aprili contigit aliquam præbendam vacare, cujus collationem sibi per procuratores suos ab Abbatisa & Capitulo fieri dictus Precista petijt: id quod ei abnuvit dicta Domina Abbatisa, eo quod per mortem Cæsaris Preces evanuisissent, & tandem collatis suffragijs eorundem, præbendam, uti in suo mense vacantem, cuidam Putz contulerunt: quærebatur utrius potiora essent jura? Sires mei arbitrii esset, prætulerim Dominum Putz, cum ex dictis, tum ex rationibus sequentibus.

*Preces
morte
Cæsaris
expirant
re integra.*

Prima est, quod ius illud nominandi, seu Preces Primarias concedendi Cæsar habet ex privilegio Pontificio contra iuris communis dispositionem, quia beneficia omnia in omnibus mensibus iure communi spectant ad collationem Ordinarii, *Caput aq. decis. 214, num. 6. part. 1. Cassad. decis. 3. num. 4. & decis. 4. num. 1. & 2. de privileg. Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. glos. 11 num. 38. & seqq.* Privilegia autem contra ius commune non extenduntur de persona in personam, etiam ex identitate rationis, *Ant. de But. in cap. sane, de Privileg. Bald. in L. 1. in princ. ff. deleg. Gemina. in cap. ne aliqui in 4. not. de Privileg. in 6. Decias conf. 32. & 11. col. 1. & conf. 516. col. si. Card. Tuschus qui illos allegat, tom. 6. practic. conclus. 731. num. 7.*

*Mandati
morte le-
gati expi-
rat re in-
tegra.*

Secunda, quia mandatum factum per legatum de providendo certæ personæ de certo beneficio tunc vacante, moriente legato ante mandati executionem, ipso jure expirat, *per text. in cap. presenti, de off. leg. in 6. & cap. si cui nulla 2. resp. de præbend. in 6.* Idemque dicendum in alio habente certam potestatem beneficia certa auctoritate Apostolica conferendi, re integra moriente, scribit Bellamera *decis. 643 per tot.* Multo ergo magis expiravit gratia Precum per obitum Cæsaris re integra, & nulla adhuc existente præbendâ vacante. In qua opinione sunt etiam Gigas de *Pensio. quest. 91. num. 4. versic. & tenendo istarum, Mandos. ad Reg. 10. Cancell. quest. 2. num. 4.* Tertia, quia concessio non perfecta extinguitur morte concedentis, quando non est deventum ad effectum aliquem tendentem in effectum concessionis, ut si per Precistam non sit acceptatum beneficium, & gratia Precum non sit presentata Executoribus, vel Ordinariis, nec fulminatus processus, ut supra dictum est. Quarta, Privilegia deum sunt perpetua, nec expirant morte concedentis, si in vita fuerint sortita effectum, alioquin enim privilegium seu gratia prædecessoris in futuris nondum consummatis, nec inceptis nihil operatur, *per not. Cyn. in L. fin. C. in quibus causis, Restaurus Castaldus tract. de Imperatore, quest. 115. num. 1.*

Quinta

Quinta & postrema, quod privilegium Cæsar. seu precum concessio personalis est respectu Cæsar. ideoque eo mortuo censetur. Preces expirasse, repræsentim, ut dixi, integra, cum ex iis non fuerit jus aliquod quæsitum Precistæ, nec ad rem, nec in re, ex quo huiusmodi expectativa non sit super certo copore beneficii, *cap. 1. §. fin. ibi DD. de concess. præbend. in 6.* ut in præsentia casu accidit, quo Cæsar Matthias iussit provideri Precistæ de proximo vacaturo Canoniatu, & præbenda, qui dictas suas Preces ne quidem intimaverat Abbatissæ & Capitulo dictæ Ecclesiæ B. Mariæ, sicque res erat planè integra, ut mirandum non sit, si morte Cæsar. interveniente, huiusmodi Preces expirarint, dictis iuribus, quibus adde not. DD. in *cap. si dilectus, ubi Abb. n. 6. de præb. Rotæ in una commendæ Meliten. coram R. P. D. Dunezero 23. Junii 1614.*

Privilegium Cæsar. integræ expirat: quia personale est.

Verum enim verò, dum hæc sub acumen calami committo, occurrunt ecce alia rationes, quæ aliis cedere non videntur: quarum prima est, quod commissio data Cæsar. non reguletur ad instar mandati, quod re integra expirat, sed ad instar gratiæ seu privilegii personæ Cæsar. facti, quod perpetuò durat nec morte re etiam integra expirat per rationes, & authoritates latius à Francisco Bursato *cons. 29. n. 5. allatas.* Secundò: Quia per nominationem Cæsar. res desit esse integra, quia aliquid cæptum, licet nec dum consummatum fuerit, *arg. l. 1. §. cæpisse, ff. de Pollicit. Fely. cap. licet undique, nu. 1. de off. deleg. Bursatus dicto num. 8.* Tertio: Precista per acceptationem gratiæ quantumvis generalem facit ut res desinat esse integra, *Paris. cons. 145. n. 14. vol. 1. Oldrad. cons. 229. Mohed. decis. 354.* Cuius dispositioni videtur etiam allucere observantia, quæ est optima legum interpres, *L. semper in stipulationibus ibi DD. de Reg. iur. maximè cum legislator eam tolerat: nam omnis actus justificatur propter scientiam & patientiam superiorum, Gonzalez ad Reg. VII. Cancell. §. 2. num. 87.* Et in dubio Principis gratia censi debet realis & perpetua, *Bursat. cons. 30. num. 4.*

b PER SE VEL ALIUM) Dummodo iste alius habeat qualitates requisitas in d. cap. statutum, *Rotæ decis. 99.* Nota quod Executor, in antiq. quod & probat Staphil. *de lit. grat. in 9. form. Execut.* Nec mirum illos posse subexecutores deputare, cum habeant Iurisdictionem delegatam à Principe, *L. à Iudice, C. de Iudic.* At, quid si vita excedat Executor, vel subexecutor, antequam contulerit, quis exequetur? Recurrendum ad Papam: ut post Anch. in *cap. cum dilectus, col. vi. de Iurepat.* scribit Rebuff. in *forma lit. execut. Mand. Apost.* nisi tamen sub nomine dignitatis alicui commissum esset: tunc enim, quia dignitas non moritur, *c. si gratiose, de Rescript. in 6.* is qui ad eandem subrogabitur dignitatem, exequi poterit, *cap. quoniam, de off. deleg.* Et quemadmodum executor per se, vel alium expectantibus conferre & assignare potest, ita etiam Precista, per se, vel procuratorem acceptare (etiam existenti in eodem loco ipso principali, *Moh. decis. 3. de concess. præbend. intra mensem potest, dummodo tamen habeat ille procura-*

Executor subexecutores substituere potest.

Precista potest per procuratorem accipere etiam si præsentis in loco.

Facta acceptatione per Precistam intra mensem an Executor possit post mensem providere:
An procurator possit esse Laicus:

procurator speciale mandatum, *Staphil. de litt. grat. tit. de vi & effect. claus. §. sexto* queritur, quem vide, quia dilcutit quaestionem non inelegantem, an facta acceptatione intra mensem per Precistam, & sic tempore congruo, possit Executor providere post mensem? & secutus glossæ opinionem in *Clem. ibi alleg.* resolvit, non posse, cum Executor non possit esse melioris conditionis, quam ipse Papa, cui currit tempus ad conferendum, *ut prob. in c. statutum de preb. in 6.*

Sed an procurator, qui acceptat intra mensem, possit esse laicus, & quid si retinuerit alia Precistæ beneficia; Respondi nuper subsistere ejusmodi acceptationem, & talis erat facti contingentia RABANVS de Lippia Adolefcens nobilis impetratas à Cæsare Matthia (laudatæ memoriæ) Preces Capitulo S. Mauritij insinuavit, quas & Capitulum acceptavit.

Cum post aliquod ab insinuatis precibus annos beneficium vacaret in mense Ordinarij, misit qui suo nomine possessionem vacantis præbendæ peteret, sciens Seren. Elect. Cæsarearum Precum Executorem decisionem Rotalem habere, qua pronunciatum primum quodque beneficium, quocumque mense vacans Cæsareo Precistæ conferendum.

Qui ad possessionem acceptanda missus fuerat Notarius homo secularis, substitutionis quidem suæ documentum exhibuit, primariam autem Precistæ constitutionem non produxit, nec quod incuria omisa esset, habuit in promptu. Testantur tamen duo viri nobiles adeoque Capitulum Hildesimense universum primariam constitutionem ab se visam esse, ejusque vigore se constituentis procuratores tanquam idoneos admisisse.

Precista à Capitulo Mauritano per Notarium possessionem petens, retinuit se in Ecclesia Cathedrali Hildesimensi præbendam habere quæ personalem exigit residentiam.

Nunc queritur 1. An possessionis, adeoque totus Procuratoris actus nullus sit, vel quia secularis, vel quia non habuerit in promptu Precistæ constitutionem, quam ab se visam duo Canonici Cathedrales testantur; 2. An Cæsaris Preces habeant locum in quocumque mense 3. An ratihabito constituentis quæ supervenit diebus quatuordecim post petitionem possessionis, actum salvere possit, cum non intra mensem ad acceptandum præfinitum edita sit? 4. an obstet de alibi habita præbenda; 5. an Precista possit refluere à dicta acceptatione & alium Canonicatum in d. Ecclesia vacantem vigore ejusdem nominationis acceptare!

Pro brevi, & succincta resolutione propositæ quaestionis dicitur ad primū illius caput, non obstare intentioni Precistæ, quod procurator constitutus ab eo fuerit Laicus; nam licet Laicis de rebus spiritualibus nulla sit attributa facultas, *c. Ecclesia Sanctæ Mariæ, de constit. cap. decernimus, de iudic. nihilominus communi DD. calculo receptum est. procuratorem laicum posse adhiberi in negotijs spiritualibus, Abbas in cap. dilectus de fide instrum. Jo. And. Bal. Arto. de But in cap. Messana de Electio. Fely. in d. cap. dilectus. num. 42. l.*

Precista an possit constituere procuratorem Laicum:

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 CONVENTUALIUM
 IN REGULA
 CANCELLARII
 APOSTOLICI
 L. 7
 PRECES PRIMARIÆ
 C. III
 8

42. Io. And. Abb. in cap. accedens, de Præbend. Rota decis. 104. & 148. Io. And. & Francus in cap. quod alicui, de Reg. jur. in 6. Gemina, & Francus in cap. 1. de Procur. Covar. var. resolut. lib. 3. cap. 16. hinc potest pro clerico acceptare beneficium, ut procurator, Io. And. & alij in cap. Accedens, de Præbend. Rota, decis. 11. tit. de rerum permutat. in antiq. maximè cum possessionis acceptatio in nudo facti ministerio consistat, quod rectè etiam per Laicum expeditur, *Selva de beneficio part. 3. questio. 55.* Neque officit quod originale mandatum constitutionis ad acceptandum procurator ille laicus non ostenderit; quia per substitutionem de sua persona factam, satis apparet de mandato: nam statur assenti, seu attestanti, de mandato, & commissione sibi factis, *Tho. Grammaticus voto 15. num. 1. not Bald. in L. iudices, C. de fide instrum.* præterquam quod mandatum procurator possit probari per testes, *Vantius de nullit. tit. de nullit. ex defectu in bab. seu mandat. numero 70.* quales sunt duo isti Canonici Ecclesiæ Cathedralis, qui ab se Visam constitutionem Attestantur

Nec etiam refert quòd dictam constitutionem non exhibuerit in tempore, ut puta intra mensis spatium datum Precistis ad acceptandum, tum primò, quia substitutus accepit nominationem in tempore, tum quia accessit principalis ratihabitio, quæ licet intra mensem non intervenerit, nihilo secus subsistit, quia ratihabitio per fictionem trahitur retro, & fingit ratificationem fuisse præsentem loco & tempore actus ratificati: verba sunt Jasonis in *L. Si is, qui pro tempore, num. 129. ff. de Usucap.* hinc fit, ut mandatum à procuratore receptum licet non producat tempore, quo fit processus, eo tamen quando cumque exhibito processus detegatur validus, *Vantius de nullit. d. tit. nu. 117.* præterquam quod conditio purificata possit & debeat retrahi, *Decius ad Reg. contractus, nu. 17. in fi. de Reg. iur.* Denique, licet clausula hæc in Indulto Precum, PERSONÆ QUÆ INTRA MENSEM &c. importent conditionem, ut intra dictum tempus acceptent &c. nihilominus illa semper resolvi potest re integra, hoc est, beneficio adhuc vacante, *Staphil. de lit. grat. tit. de Vi, & effectu claus. vers. Quinto non est omittendum.* Ex qua resolutione satis videtur tertium propositæ quæstionis caput explanatum.

Ratihabitio retro trahitur.

Quo verò ad secundum caput, videtur jam esse extra omnem disputationis aleam, Precistis esse affecta beneficia in utroque mense vacantia, multis de causis, sed potissimum istis, 1. quod in textu Indulti concessionis Precum expressè disponatur de mensibus quibuscumque etiam ordinarijs, in quibus Executores per Imperatorem Nominati conferre poterunt beneficia in dictis mensibus vacantia. Neque obstat Concordata, quia privilegium illud concedendi Primarias Preces multis sæculis antiquius est Concordatis initis inter Fredericum, Principesque nationis Germanicæ, & S. Sedem. Unde non

Precistis an sint effecta beneficia in utroque mense.

H

est veri-